

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
Mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum
18 maart 2019

Onderwerp
Wijziging Bouwbesluit
2012 inzake bijna
energie neutrale nieuw-
bouw (BENG)

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/RS/IdB/bs/
ATR0471/2019-U025

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Ollongren,

Op 4 februari 2019 heeft u het voorstel tot Wijziging Bouwbesluit 2012 inzake bijna energie neutrale nieuwbouw (BENG) aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) aangeboden voor toetsing. Aanleiding voor de wetwijziging is de eis uit de herziene Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD, 2010/31/EU) dat uiterlijk 31 december 2020 alle nieuwe gebouwen bijna energieneutraal moeten zijn.

De onderhavige wijziging implementeert een tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen en scherpt de energieprestatie-eisen voor nieuwbouw aan. De wijziging maakt het verplicht om bijna energieneutraal te bouwen, zowel bij woningen als bij utiliteitsbouw. Deze wijziging vervangt het huidige stelsel van verschillende energieprestatiebepalingsmethoden door één generieke bepalingmethode die voor meerdere toepassingen gebruikt kan worden. Deze generieke bepalingmethode vervangt de huidige versnippering van complexe en weinig transparante energiebepalingsmethoden door één bepalingmethode die eenduidiger is en beter aansluit op de behoefte van de eindgebruiker. Tot slot moet de energieprestatie in de voorgenomen situatie worden bepaald door gecertificeerde adviseurs.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

1. Nut en noodzaak

Het Bouwbesluit 2012 stelt eisen aan de energiezuinigheid van nieuw te bouwen woningen en utiliteitsgebouwen. Deze eisen zijn gebaseerd op de Energy Performance (EPBD). In 2003 is de EPBD in werking getreden. De energiezuinigheid van bouwwerken wordt in de huidige situatie uitgedrukt in Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC). Deze EPC wordt in de huidige situatie vastgesteld aan de hand van de bepalingsmethode die vastligt in de NEN-norm 7120. In de huidige situatie mag iedereen een EPC-berekening maken. De gemeente toetst de EPC-berekening op correctheid als onderdeel van de beoordeling van bouwvergunningaanvragen.

Inmiddels is de (tweede) herziening EPBD in werking getreden. Deze herziening verplicht bijna energieneutraal bouwen vanaf 2020. De energieprestatie van Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG) is in Nederland uitgewerkt in minimale eisen voor de drie prestatie-indicatoren:

1. Energiebehoefte: BENG 1 stelt een eis aan de maximale energiebehoefte in kWh per m² gebruiksoppervlak per jaar.
2. Primair fossiel energiegebruik: BENG 2 stelt een eis aan het maximale primair fossiel energiegebruik, eveneens in kWh per m² gebruiksoppervlak per jaar.
3. Aandeel hernieuwbare energie: BENG 3 stelt een eis aan het minimale aandeel hernieuwbare energie in procenten.

De drie BENG-eisen vervangen de energieprestatie die nu nog wordt uitgedrukt in EPC. Met de voorliggende wijziging van het Bouwbesluit 2012 geldt de eis om bijna energie neutrale gebouwen te bouwen vanaf 1 januari 2020 voor *alle* gebruiksfuncties. In 2015 is al de verplichting om bijna energieneutraal te bouwen in artikel 5.2 van het Bouwbesluit 2012 opgenomen. Op dat moment is een onderscheid aangebracht tussen de verplichting voor overheidsgebouwen en de verplichting voor overige gebouwen. Voor overheidsgebouwen is die verplichting in eerste instantie uitgewerkt in de Regeling Bouwbesluit 2012 en in werking getreden op 1 januari 2019.

Om invulling te geven aan BENG-conform bouwen, wordt de NEN 7120 vervangen door NTA 8800.¹ NTA 8800 moet volgens de toelichting zorgen voor "*een meer transparante en eenvoudige bepalingsmethode die beter aansluit op de behoefte van de eindgebruiker*". Verder mogen in de voorgenomen situatie alleen *gecertificeerde* adviseurs de energieprestatie bepalen.

Energiebesparing is volgens de toelichting niet alleen van belang om aan de eisen van de herziene EPBD te voldoen, maar ook als onderdeel van de grotere opgave zoals deze voortvloeit uit de Energietransitie. Een belangrijk onderdeel daarvan is het beperken van de CO₂ uitstoot door voortaan alleen bijna energie-neutraal te bouwen. Met de drie BENG-eisen komt meer nadruk te liggen op het beperken van de energiebehoefte van woningen en gebouwen en het stimuleren van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

Het college constateert dat nut en noodzaak van het wijzigingsvoorstel op hoofdlijnen zijn onderbouwd en dat hiermee invulling wordt gegeven aan de implementatie van de Europese richtlijn.

Het college merkt op dat de toelichting geen kwantitatieve analyse bevat van de energiebesparing die gerealiseerd wordt door realisatie van de BENG-eisen. Het college geeft u daarom ter overweging mee om in de toelichting op te nemen welke bijdrage BENG gaat leveren in de opgave van de energietransitie. Mogelijk dat hierbij ook geput kan worden uit de (kostenbaten)analyse die is opgesteld ten behoeve van het Europese besluitvormingsproces over de EPBD.

---

¹ De NTA bevat geen eisen aan de energieprestatie van gebouwen, maar is een bepalingsmethode waarmee wordt vastgesteld of aan de eisen wordt voldaan die worden opgenomen in wet- en regelgeving.

2. Minder belastende alternatieven

Artikel 5 van de herziene EPBD bepaalt dat EU lidstaten de minimumeisen voor de energieprestatie van gebouwen of gebouwonderdelen vaststellen met het oog op het bereiken van kostenoptimale en -effectieve niveaus. Deze kostenoptimaliteit- en effectiviteit is in Nederland onderzocht door DGMR Bouw B.V. in samenwerking met Arcadis.

De kosten*optimaliteit* voor BENG 2 wordt door de toelichting gedefinieerd als het energieprestatie-niveau dat gedurende de geraamde economische levensduur de laagste kosten met zich meebrengt. Bij de BENG-eisen 1 (energiebehoefte) en 3 (aandeel hernieuwbare energie) moet de kosten*effectiviteit* worden bepaald volgens de Europese richtlijn. Er is volgens de toelichting sprake van kosteneffectiviteit als de meerkosten die uit de BENG-eisen voortvloeien in de beschouwde berekeningsperiode² worden terugverdiend door lagere onderhouds- en energiekosten.

Getalswaarden BENG-eisen

In de kamerbrief van 8 januari 2019 staat dat de getalswaarde van de concept BENG-eisen, zoals opgenomen in het onderhavige voorstel, hoger zijn dan in eerder voorgenomen eisen. In 2015 zijn de voorgenomen BENG-eisen gecommuniceerd.³ Met deze voorgenomen eisen “*kon de markt al ervaring opdoen met de BENG-systematiek*”. Deze in 2015 gecommuniceerde eisen zijn volgens de toelichting in de kamerbrief niet vergelijkbaar met de onderhavige concept BENG-eisen. Belangrijkste reden hiervoor is dat in onderhavig voorstel een nieuwe berekeningsmethode is toegepast die “*beter aansluit op het werkelijke gemiddelde energiegebruik van een gebouw*”. Uit de praktijk is gebleken dat de eerder voorgenomen eisen belemmeringen opleveren voor de bouw van bepaalde gebouwsoorten, zoals vrijstaande huizen en hoogbouw in binnenstedelijk gebied. Ook wegen de kosten en terugverdientijden van alternatieven, zoals een warmtepomp, mee in de hoogte van de eisen.

Het college constateert dat verschillende getalswaarden voor de BENG-eisen zijn overwogen en onderzocht maar de toelichting deze niet expliciet benoemt. Omdat de keuze voor bepaalde getalswaarden bij de BENG-eisen grote implicaties heeft voor de uitvoeringspraktijk (inclusief hogere of lagere nalevingskosten) is een zorgvuldige afweging en transparante kostenbatenanalyse van groot belang. Ook acht het college van belang dat de toelichting nader verduidelijkt hoe de onderhavige BENG-eisen verschillen van de voorgenomen eisen die vanaf 2015 bekend waren en waar al praktijkervaring mee is opgedaan.

2.1 Het college adviseert in de toelichting bij het voorstel de verschillende overwogen getalswaarden voor de BENG-eisen te benoemen en de keuze voor de geselecteerde getalswaarden inhoudelijk te motiveren met daarbij aandacht voor kosten en baten.

2.2 Het college adviseert nader te verduidelijken hoe de onderhavige BENG-eisen verschillen van de voorgenomen BENG-eisen die vanaf 2015 bekend waren en waarmee de markt al ervaring heeft opgedaan.

Het kabinet streeft bij nationale uitwerking van Europese bepalingen naar lastenluwe implementatie. Dit uitgangspunt is ook vastgelegd in aanwijzing 9.5 van de Aanwijzingen voor de Regulering. Het wijzigingsvoorstel bepaalt dat voortaan energieprestatieberekeningen alleen nog mogen worden uitgevoerd door gecertificeerde partijen. En dat daarbij (evenals voorheen) gebruik

² Voor woningbouw en overheidsgebouwen is dit 30 jaar, voor utiliteitsgebouwen is het 20 jaar.

³ Kamerstukken II, 2014/15, 30196, nr. 352.

moet worden gemaakt van geattesteerde software. De toelichting bij het voorstel maakt niet duidelijk in hoeverre de certificeringsplicht voor partijen eenduidig verplicht is voorgeschreven in de EPBD. Gelet op het streven van het kabinet naar lastenluwe implementatie adviseert het college om te verduidelijken dat het wijzigingsvoorstel over verplichte certificering van partijen die energieprestatieberekeningen uitvoeren één-op-één volgt uit de Europese richtlijn. Indien dit niet het geval is, adviseert het college te onderbouwen in de toelichting waarom gekozen is voor verplichte certificering en of dit het meest lastenluwe alternatief is.

2.3 Het college adviseert om in de toelichting te verduidelijken in hoeverre de verplichte certificering voor partijen die energieprestatieberekeningen uitvoeren, Europees bepaald is. Indien deze wijze van uitvoering niet Europees is voorgeschreven, adviseert het college om inhoudelijk te motiveren waarom het kabinet kiest voor certificering als invulling van de Europese bepalingen en toe te lichten in hoeverre dit de meest lastenluwe uitwerking is.

3. Werkbare uitvoeringswijze

Bij de ontwikkeling van het onderhavige voorstel is gebruik gemaakt van de ervaringen uit de praktijk met de BENG-eisen zoals in 2015 gepubliceerd. Mede aan de hand hiervan zijn bepalingen aangepast en worden bepaalde knelpunten in de praktijk voorkomen. Ook de stap naar één bepalingsmethodiek in de voorgenomen situatie kan volgens het college bijdragen aan de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving aangaande energieprestaties van de bebouwde omgeving. Dit omdat de nieuwe bepalingsmethode NTA 8800 een meer versnipperde verzameling van bepalingsmethoden vervangt en daarmee de werkbaarheid voor de praktijk vergroot.

Tegelijkertijd constateert het college dat de nodige aandachtspunten van belang zijn om de BENG-eisen daadwerkelijk werkbaar en uitvoerbaar vorm te geven voor de uitvoeringspraktijk. Hierbij gaat het onder meer om de invoeringstermijn van onderhavige regelgeving, de samenhang met aanverwante wetgeving en de kans op (gefaseerde) bijstelling van ambities.

Invoeringstermijn

De artikelsgewijze toelichting bij het voorstel vermeldt dat *“de inwerkingtreding van het besluit is voorzien voor 1 januari 2020 en wordt bij Koninklijk Besluit bepaald.”* Hierbij wordt volgens het voorstel rekening gehouden met de vaste verandermomenten en *“voldoende voorbereidingstijd voor het bouwbedrijfsleven”*.

Het college constateert dat de passage over de inwerkingtredingsdatum nog geen definitief uitsluitel geeft over de inwerkingtredingsdatum. Deze datum en tijdige duidelijkheid over deze datum is voor de uitvoeringspraktijk van groot belang. Zo is door diverse uitvoeringspartijen in september 2018 en in februari 2019 aangegeven dat een minimale voorbereidingstermijn van zes (tot negen) maanden van groot belang is, vanwege het gereedkomen van de noodzakelijke software behorende bij de invoering van de BENG-regelgeving en de samenhang met de opleiding van gecertificeerde adviseurs.

In het algemeen overleg van 22 februari heeft u toegezegd dat er (tenminste) zes maanden zitten tussen het gereed zijn van de software en de feitelijke invoering van de BENG-eisen in de wet- en regelgeving.⁴ Het college constateert aanvullend dat de Europese richtlijn een uiterlijke datum bepaalt van 31 december 2020 waarop alle nieuwe gebouwen bijna energieneutraal moeten zijn.

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2017–2018, 28 325, nr. 171.

Deze datum laat ruimte voor een latere inwerkingtredingsdatum dan de genoemde datum van 1 januari 2020.

3.1 Het college adviseert een inwerkingtredingsdatum van het voorstel te kiezen die voldoende voorbereidingstijd biedt voor de uitvoeringspraktijk en aansluit op de Europese richtlijn. Het college adviseert tevens spoedig duidelijkheid te bieden over de inwerkingtredingsdatum om rechtszekerheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving te borgen voor de uitvoeringspraktijk.

Samenhang aanverwante regelgeving

De toelichting vermeldt dat op dit moment nog wordt onderzocht “*wat de consequenties zijn van het invoeren van NTA 8800, in samenhang met recente ontwikkelingen, zoals invoering op 1 juli 2018 van de Wet Voortgang Energietransitie.*”

Het Sira-rapport over de regeldrukeffecten van het voorstel plaatst ook enkele kritische kanttekeningen bij de huidige BENG-berekeningen in dit kader. Bij het bepalen van de BENG-eisen is namelijk gestreefd om de kosten van BENG-conform bouwen per saldo (meerkosten min bespaarde kosten over een periode van 30 jaar) niet duurder te laten zijn dan huidige bouw. Bij het bepalen van de BENG-eisen was echter nog niet bekend dat het realiseren van woningen met een aansluiting op het aardgasnet verboden zou worden. Er is hierdoor ook gekeken naar bouwconcepten met een aardgasaansluiting. Met de inwerkingtreding van de Wet Voortgang Energietransitie (VET) per 1 juli 2018 zijn deze concepten met aardgasaansluiting niet langer te realiseren. In een deel van de gevallen zijn de alternatieve concepten zonder aardgasaansluiting duurder om te realiseren.

Volgens het college is het van belang om deze afhankelijkheid van aanverwante regelgeving in de verdere besluitvorming nader te betrekken en in de toelichting op te nemen. Daarbij kan worden verduidelijkt welke aanverwante reeds voorgenomen wijzigingen in andere regelgeving bepalend zijn voor de effecten van de voorgenomen BENG-eisen en adviseert het college de kosteneffecten hiervan in beeld te brengen voordat besluitvorming over het onderhavige voorstel plaatsvindt. Uit ambtelijk overleg is gebleken dat er vooralsnog geen andere aanverwante wijzigingen optreden met grote invloed op de (kosten)effecten als gevolg van de BENG-eisen.

De onderhavige wijziging van het Bouwbesluit leidt tot aanpassing van de Regeling Bouwbesluit 2012, maar zal ook leiden tot aanpassing in andere wetgeving. Naast enkele technische wijzigingen in verwijzingen door de nieuwe bepalingsmethode NTA 8800, gaat het daarbij ook om inhoudelijke wijzigingen van regelgeving. Zo noemt de toelichting bij het voorstel dat de regelgeving in verband met het energielabel en het begrip energie-index in de Regeling energieprestatie gebouwen moet worden aangepast. De toelichting maakt niet volledig duidelijk hoe en wanneer besluitvorming hierover zal plaatsvinden. Het college adviseert daarom te verduidelijken op welke wijze consultatie en besluitvorming zal plaatsvinden over die wijzigingsvoorstellen die ook voortvloeien uit “de invoering van de BENG met het verwijzen naar de nieuwe bepalingsmethode NTA 8800”, het zogenoemde ‘inijkingsproces’.

3.2 Het college adviseert te verduidelijken op welke wijze en wanneer consultatie en besluitvorming plaatsvinden over die wijzigingsvoorstellen die voortvloeien uit BENG met de verwijzing naar de nieuwe bepalingsmethode NTA 8800.

Aanscherping duurzaamheidsambities

De kamerbrief van 8 januari 2019 geeft aan dat de getalswaarde van de concept BENG-eisen, zoals deze bij onderhavig voorstel bepaald worden, hoger is dan eerder voorgenomen eisen. Hierbij rijst de vraag, ook in het licht van het concept Klimaatakkoord, in hoeverre het risico zich voordoet van wijziging van BENG-eisen in de toekomst. Bijvoorbeeld om invulling te geven aan aangescherpte ambities ten aanzien van verduurzaming van de bebouwde omgeving en om invulling te geven aan de energie-transitie.

Het risico bestaat dat door strengere klimaatdoelstellingen (bijvoorbeeld als uitwerking van het Klimaatakkoord) de BENG-eisen frequent verzaamd worden en daarmee extra nalevingskosten en belemmeringen in de uitvoeringspraktijk ontstaan.

Om deze reden acht het college een integrale benadering van belang waarbij ook voldoende (rechts)zekerheid wordt geboden over de looptijd van de voorgenomen BENG-eisen en de termijn waarop deze gewijzigd kunnen worden. Ook om onnodige regeldruk en onwerkbaarheden als gevolg van frequent wijzigende eisen te voorkomen.

3.3 Het college adviseert in de toelichting de verwachte ‘geldigheidstermijn’ van de voorgestelde BENG-eisen te verduidelijken en te motiveren of er vaste herzieningsmomenten zijn beoogd. Daarbij adviseert het college te motiveren hoe frequente (tussentijdse) wijzigingen van energieprestatie-eisen worden voorkomen.

Eenduidigheid over BENG-bepalingen

De toelichting bij het voorstel geeft aan dat “*vanuit het oogpunt van duidelijkheid is gekozen om de BENG-eisen voor alle gebouwen, dus inclusief die voor overheidsgebouwen, in het Bouwbesluit 2012 op te nemen.*” De eisen voor overheidsgebouwen in de Regeling Bouwbesluit 2012 vervallen gelijktijdig.

De toelichting geeft ook aan dat in de bijbehorende wijziging van de Regeling Bouwbesluit eisen worden gesteld ter uitwerking van de in BENG opgenomen verplichtingen. De artikelsgewijze toelichting geeft aan dat bij “*ministeriële regeling nadere voorschriften kunnen worden gesteld ter uitwerking van bepaalde BENG-eisen*”. De vraag is waarom die nadere uitwerking niet reeds in dit besluit gebeurt. Het college adviseert om te verduidelijken wat er op besluit en op regelingsniveau wordt opgenomen over BENG.

3.4 Het college adviseert in de toelichting nader te verduidelijken welke BENG-verplichtingen (en de uitwerkingen daarvan) met een besluit en welke met een ministeriële regeling worden uitgewerkt en hoe dit zich verhoudt tot de ambitie om meer duidelijkheid te bieden over de bepalingen door deze (eenduidig) op besluitniveau op te nemen.

Waarborg werkbaarheid en uitvoerbaarheid

De toelichting bij het voorstel besteedt enige aandacht aan de betrokkenheid van stakeholders bij de totstandkoming van de nieuwe BENG-eisen en de implementatie daarvan. Ervaringen uit de praktijk leiden zodoende tot aanpassing van de BENG-eisen in vergelijking met het voorstel uit 2015. Meerdere stakeholders voorzien uitvoeringsknelpunten als het onderhavige voorstel ongewijzigd wordt ingevoerd. De hiervoor genoemde invoeringstermijn is daarvan een voorbeeld. Maar ook uitvoeringsvraagstukken met betrekking tot de aansluiting op het warmtenet en de afhankelijkheid van het gereedmaken van software (en de daarmee samenhangende opleiding van

genoeg gecertificeerde adviseurs) zijn bepalend voor de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving.

De toelichting bij het voorstel bevat bij het onderdeel 'handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid' nog een 'PM-post'. Deze toetsing ziet hoofdzakelijk op de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving voor overheidspartijen. De wijze waarop deze partijen echter invulling geven aan hun taakopdracht kan invloed hebben op de werkbaarheid van de regelgeving voor de maatschappelijke partijen die aan de wettelijke verplichtingen moeten voldoen. Het college adviseert in het kader van werkbaarheid en uitvoerbaarheid ook om een MKB-toets uit te voeren voor onderhavige wijzigingen en daaruit voortvloeiende verplichtingen.

3.5 Het college adviseert om bij de analyse van de werkbaarheid van de regelgeving expliciet aandacht te besteden aan mogelijke uitvoeringsbelemmeringen en aan de uitkomsten van de handhavings- en uitvoeringstoets. Het verdient daarbij aanbeveling om een MKB-toets uit te voeren om de uitvoerbaarheid en werkbaarheid van onderhavige wijzigingen te toetsen.

4. Regeldrukgevolgen

De regeldrukeffecten van het wijzigingsbesluit zijn in opdracht van het Ministerie van BZK in kaart gebracht door Sira Consulting. Het college constateert dat de regeldrukeffecten analyse is uitgevoerd conform het Handboek meting regeldrukkosten.⁵

De samenvatting geeft aan dat structurele regeldrukeffecten voor bedrijven uitkomen op een bedrag tussen de 161,6 en 720,4 miljoen euro per jaar. De voornaamste verzwarende factor is gelegen in het voldoen aan de BENG-eisen voor utiliteitsbouw (136,2 tot 544,6 miljoen euro per jaar). Tevens vermeldt de samenvatting van de regeldrukeffecten rapportage dat *"bij het bepalen van de BENG-eisen nog niet bekend was dat het realiseren van woningen met een aansluiting op het aardgasnet verboden zou zijn"*. En dat *"de totale meerkosten van BENG-conform bouwen als gevolg van de Wet VET en het Bouwbesluit 2012 samen circa 1,184 miljard euro per jaar bedraagt."*

Gelet op de forse omvang van de regeldrukeffecten, de grote bandbreedte bij de becijferde bedragen en de maatschappelijke aandacht voor de kosteneffecten van verduurzamingsmaatregelen vraagt het college aandacht voor drie aspecten.

Het college acht het van belang dat, gelet op de grote bandbreedte in de regeldrukeffecten en de forse omvang van deze regeldruk, de toelichting expliciet duidelijk maakt *welke variabelen* bepalend zijn voor de definitieve hoogte van de regeldruk. Dit inzicht kan vervolgens actief worden gemonitord om zo uitvoering mogelijk te maken waarbij de regeldruk zo beperkt mogelijk blijft en waarmee partijen in de uitvoering inzicht wordt geboden in lastenluwe uitwerking van de wettelijke eisen. Dit biedt ook kansen voor kennisdeling in de uitvoeringspraktijk.

4.1 Het college adviseert in de toelichting te verduidelijken welke variabelen (het meest) bepalend zijn voor de definitieve omvang van de regeldruk en in hoeverre variabelen kansen bieden voor beperking van de regeldrukkosten in de praktijk.

⁵ Het college merkt aanvullend op dat de regeldruk-effecten-analyse enkele dagen later beschikbaar was dan door het ministerie aanvankelijk was gecommuniceerd in de toelichting bij het voorstel, op de internetconsultatie-pagina en in het IAK.

Het rapport van Sira Consulting vermeldt dat gedurende het onderzoek is gesproken met deskundige beleidsmedewerkers en dat interviews zijn uitgevoerd om gegevens te valideren. Niet duidelijk is met welke partijen interviews zijn afgenomen en in hoeverre de voorlopige uitkomsten zijn getoetst bij de uitvoeringspraktijk c.q. in hoeverre de uitkomsten in een klankbordgroep of begeleidingscommissie zijn beoordeeld. Het college adviseert om toe te lichten hoe toetsing en validatie van de becijferde regeldrukeffecten bij de uitvoeringspraktijk heeft plaatsgevonden.

4.2 Het college adviseert in de toelichting aandacht te besteden aan de wijze waarop de uitkomsten van de regeldrukeffecten-analyse zijn gevalideerd en gecontroleerd met en door de uitvoeringspraktijk.

Gelet op de grote bandbreedte in de regeldrukeffecten acht het college actieve monitoring en evaluatie van de maatregelen van belang. Ook om daarmee tijdig te kunnen vaststellen als gevolg van welke onderdelen van de BENG-eisen in de praktijk zich hogere of lagere regeldrukeffecten manifesteren. Deze uitkomsten kunnen zodanig ook aanleiding geven voor wijziging van de regelgeving. Het college constateert dat vooralsnog geen evaluatiebepaling in het voorstel is opgenomen.

4.3 Het college adviseert om een evaluatie- en monitoringbepaling op te nemen in het voorstel en in de toelichting te verduidelijken hoe de realisatie van de maatregelen in de praktijk zal worden gevolgd.

Dictum

Gelet op de inhoud van het voorstel en de hiervoor genoemde adviespunten is het advies van het college bij het voorstel tot Wijziging Bouwbesluit 2012 inzake bijna energie-neutrale nieuwbouw (BENG):

Het voorstel niet indienen, tenzij met de adviespunten rekening is gehouden.

Het college benadrukt dat dit dictum geen inhoudelijk oordeel vormt over de wenselijkheid van de voorgestelde wijzigingen. Het college wil met de adviespunten en het dictum tot uitdrukking brengen dat de toelichting op onderdelen aanvulling behoeft om onderbouwde besluitvorming volledig mogelijk te maken en om werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving in de nieuwe situatie te waarborgen.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verneemt graag van u op welke wijze u met onze adviespunten rekening hebt gehouden.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris